

K?sa Negatif Semptom ?lçe?i (BNSS)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *K?sa Negatif Semptom ?lçe?i (BNSS)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24755>

Özet

Kısa Negatif Semptom Ölçeği (BNSS), şizofreni ve diğer psikotik bozukluklarda görülen birincil negatif semptomların şiddetini kapsamlı ve hızlı bir şekilde değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Orijinal olarak İngilizce hazırlanan bu ölçek, Polat Nazlı ve arkadaşları tarafından 2016 yılında Türkçeye uyarlanmış ve geçerlik ile güvenilirlik çalışmaları tamamlanmıştır. BNSS, negatif semptomların beş temel alanını (alogia, küntleşimi etki, anhedoni, asosyalite ve avolisyon) ölçerek klinik ve araştırma ortamlarında kullanım için standartlaştırılmış bir değerlendirme sunar. Ölçeğin Türkçe versiyonunun uyarlanması, Türkiye'deki klinisyenlere ve araştırmacılara bu kritik semptom grubunu objektif olarak değerlendirme imkanı sağlamıştır.

BNSS, negatif semptomların karmaşık yapısını yakalamada yüksek hassasiyet gösterir ve diğer kapsamlı ölçeklere kıyasla uygulama kolaylığı ve zaman verimliliği sunar. Bu özellikleri sayesinde, tedavi yanıtını izlemek ve farmakolojik veya psikososyal müdahalelerin etkinliğini değerlendirmek için ideal bir araç olarak kabul edilmektedir. Türk kültürüne adaptasyonu, psikiyatrik araştırmalarda uluslararası standartlara uygun veri toplama yeteneğini güçlendirmiştir.

Anahtar Kelimeler

Kısa Negatif Semptom Ölçeği, **BNSS**, Negatif Semptomlar, şizofreni, Psikoz, Psikometrik Özellikler, Uyarılma, Klinik Değerlendirme, Anhedoni, Avolisyon.

Yazarlar

Polat Nazlı, I., Ergül, C., Aydemir, Ö., Chandhoke, S., Üçok, A., Gönül, A. S.

Amaç

Kısa Negatif Semptom Ölçeği'nin temel amacı, şizofreni spektrumu bozukluklarında yaygın olarak gözlemlenen negatif semptomların şiddetini standardize edilmiş, güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Geleneksel olarak kullanılan ölçekler (örneğin, PANSS veya SANS) genellikle uzun süreli uygulama gerektirirken, BNSS klinik uygulamada ve araştırmalarda hızlı bir tarama ve izleme aracı olarak tasarlanmıştır. Bu araç, özellikle tedaviye yanıtını değerlendirilmesinde ve spesifik semptom alanlarının ayrıştırılmasında büyük önem taşır.

Türkçe uyarılma çalışması ise, ölçeğin kültürel ve dilbilimsel etkililiğini sağlayarak Türk nüfusunda negatif semptomların bilimsel olarak geçerli bir şekilde ölçülmesini hedefler. Bu sayede, Türkiye'deki araştırmacılar uluslararası standartlarda veri üretebilir ve klinik kararlar daha objektif verilere dayandırılabilir.

Yapı

BNSS, negatif semptomlar beş temel faktör (veya alana) ayrılarak ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu beş faktör, uluslararası kabul görmüş modern negatif semptom taksonomisine dayanmaktadır. Ölçek, bu beş alanın her birine karşılık gelen maddeler içerir ve böylece semptomların altında yatan mekanizmalar hakkında daha ayrıntılı bilgi sunar.

Avolüsyon/Apati: Motivasyon eksikliği, amaca yönelik davranışlarda azalma.

Alogia: Konuşma akıcılığında ve içeriğinde azalma (konuşma fakirliği).

Anhedoni: Zevk alma yeteneğinde azalma (hem sosyal hem fiziksel).

Asosyallik: Sosyal etkileşim ve ilişkiler kurma isteğinde azalma.

Küntleşimi Etki (Affective Blunting): Duygusal tepkilerin şiddetinde azalma, yüz ifadesi ve ses tonunda monotonluk.

Geçerlik

BNSS'nin Türkçe versiyonunun geçerlik çalışmaları, ölçeğin amaçladığı yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir. Yapılan uyarılma çalışmasında (Polat Nazlı et al., 2016), ölçeğin yapı geçerliği faktör analizi yoluyla incelenmiştir. Bu analizler, orijinal BNSS'de olduğu gibi beş faktörlü yapının Türk örnekleminde de tutarlı olduğunu desteklemiştir. **Ez zamanlı geçerlik** (Concurrent Validity) ise, BNSS puanlarının diğer standart negatif semptom ölçekleri (örneğin, Pozitif ve Negatif Semptom Sendromu Ölçeği - PANSS) ile yüksek korelasyon gösterdiği belirlenmiştir. Bu bulgular, BNSS'nin negatif semptomlar mevcut altın standartlarla benzer şekilde değerlendirildiğini kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri, BNSS'nin Türk popülasyonunda tutarlı ve istikrarlı ölçümler sağladığını ortaya koymuştur. Ölçeğin **iç tutarlılığı**, genellikle yüksek Cronbach's alpha değerleri ile gösterilmiştir. Yüksek alpha değerleri, ölçek maddelerinin aynı temel yapıyı ölçmekte başarılı olduğunu işaret eder. Ayrıca, BNSS'nin uygulayıcılar arası güvenilirliğinin (Inter-rater Reliability) de yüksek olduğu bildirilmiştir; bu, farklı klinisyenler tarafından uygulandığında dahi tutarlı sonuçlar elde edildiği anlamına gelir. Bu güçlü psikometrik özellikler, BNSS'nin klinik ve araştırma amaçları için güvenilir bir araç olduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Türkçe Kısa Negatif Semptom Ölçeği'nin (BNSS) faktör yapısı, uyarılma çalışmasında doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. Bu analiz, ölçeğin kuramsal olarak beklenen beş faktörlü yapısını (Avolüsyon, Alogia, Anhedoni, Asosyallik, Küntleşimi Etki) Türk

hastalarından oluşan örnekleme iyi bir uyum sergilediğini göstermiştir. Bu beş boyutlu model, negatif semptomların heterojen doğasını yansıtmakta ve bu semptomların alt tiplerinin ayrı ayrı değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. Faktör yükleri, maddelerin amaçlanan faktörlerle güçlü bir şekilde ilişkili olduğunu ve yapısal bütünlüğün korunduğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Çeşidi: Uyarlama

Format: Yapılandırılmış klinik görüşmeye dayalı değerlendirme ölçeği.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Şizofreni ve diğer psikotik bozukluk tanısı almış yetişkin hastalar.

Yaş Grubu: Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Şizofreni tanısı olan ve negatif semptomların değerlendirilmesi gereken klinik örneklem. Türkiye'deki geçerlik çalışması, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı'ndan toplanan örnekleme gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Ölçek, eğitimli bir klinisyen veya araştırmacı tarafından hastayla yapılan görüşme yoluyla uygulanır. Derecelendirme, hastanın son bir hafta içindeki davranış ve deneyimlerine dayanır. Ölçekte genellikle 16 madde bulunur ve her madde 7 puanlık (0'dan 6'ya) bir derecelendirme sistemi kullanılarak puanlanır. Yüksek puanlar, semptomun daha şiddetli olduğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Klinik Psikoloji, Psikoz Spektrumu, **Brief Negative Symptom Scale**, Türkçe Adaptasyon, Beş Faktör Modeli, **Psikometrik Doğrulama**, Etkinlik, Geçerlik, Tedavi İzleme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ali Saffet Gönül

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Bağlantı E-posta Adresleri: ali.saffet.gonul@ege.edu.tr

Yayın Adresi: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı (Uyarlama çalışması başlatılmamıştır).

Şinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek Çe?idi: Uyarlama

Test Y?I? (Uyarlama): 2016

Şinler ve Ücret: Kullanım izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar (Ali Saffet Gönül) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Klinik ve akademik kullanım ?artları için kaynak makaleye başvurulması tavsiye edilir.

Kaynaklar

Polat Nazlı, I., Ergül, C., Aydemir, Ö., Chandhoke, S., Üçok, A., & Gönül, A. S. (2016). Validation of Turkish version of Brief Negative Symptom Scale. *International Journal of Psychiatry in Clinical Practice*, 20(4), 265-271. <http://dx.doi.org/10.1080/13651501.2016.1207086>

Ölçeğin orijinal PDF dosyası a?ardaki bağlantıdan indirilebilir: [brief-negative-symptom-scale-bnss-toad.pdf](http://www.arabpsychology.com/brief-negative-symptom-scale-bnss-toad.pdf)

Kısa Negatif Semptom Ölçeği (BNSS) Maddeleri

ÖNEMLİ: A?ardaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Maddeler kaynak içerikte sağlanmamıştır. Kullanıcı tarafından sağlandığı takdirde bu kısma eklenecektir.